

РЕШЕНИЕ

№ 22055

гр. София, 02.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав, в
публично заседание на 08.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **2655** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на глава единадесета от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба от К. И. И.-Г., срещу отказ на кмета на район „К. село“-Столична община, обективиран в писмо с рег.№ РКС25-ГР942392/3/19.11.2025г.

В жалбата се твърди, че оспорваният административен акт е незаконосъобразно издаден, в нарушение на административнопроизводствените правила и в противоречие с материалноправните разпоредби. Иска се отмяна на процесното писмо и връщане на преписката на административния орган за ново произнасяне, тъй като твърдяните в обстоятелствената част на отказа пропуски са по вина на ответника, който не я е уведомил за това, с което е препятствал възможността за отстраняването им. Претендират се разноски, за доказването на които е представен списък по чл.80 от ГПК.

Ответникът – кмет район „К. село“-Столична община, чрез процесуалния си представител в писмено становище оспорва жалбата и моли съда да се произнесе с решение, с което да я отхвърли. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена не изпраща представител, не изразява становище.

Съдът, след като се запозна с жалбата, становището на ответника и приетите по делото писмени доказателства, прие за установено следното от фактическа страна:

К. И.-Г. е майка на малолетния М. И. Г., роден 2023г. През учебната 2025г. детето не е прието да посещава държавна или общинска детска ясла, поради което от началото на м.май същата година е записано в частна детска ясла.

Със заявление № РКС25-КМ01-75/09.06.2025г., с което е образувано на административното производство, оспорващата е поискала изплащането на компенсация за извършваните разходи, пряко свързани с отглеждането на детето по чл.7, ал.1 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места /наричана по-долу Наредбата/ за периода 01.05.2025г. до 31.06.2025г. и 01.07.2025г. до 31.08.2025г. Като доказателства към заявлението са приложени договор и фактура. Към м.септември 2025г. не е последвало произнасяне, която наложило провеждането на среща между заявителя и представители на общинската администрация, данни за което са видни от съдържанието на писмо № РКС25-ГР94-2392/1/18.09.2025г. /л.18/. Със същото писмо, адресирано до зам.кмет, направление „Култура, образование, спорт и младежки дейности“-Столична община, ведно с административната преписка, кметът на район „К. село“-СО предлага преразглеждане на заявлението, поради констатирано нерегистриране на искането за втория период, дължащо се на липса на отбелязване в системата при генерирането му, съответно да бъдат изплатени компенсациите за двата периода.

С писмо рег.№ СЗД25-ВК08-73/07.10.2025г. преписката е върната на кмета на район „К. село“-СО по компетентност с изрични указания за произнасяне по същество.

Слез разглеждане на материалите по преписката е постановено оспорваното в настоящето производство писмо, с което е отказано изплащането на компенсация. В мотивите е прието, че в системата ИСОДЗ, модул „Компенсации“, в раздел „Архив“ има налична документация за периодите с приложени фактури, но същите не са регистрирани в системата, тъй като няма наличен регистрационен номер, с което процесът на подаване не е завършен, поради което административния орган е приел, че същите се считат за неподадени. За издадения акт оспорващата не е уведомена, поради което от нейна страна е подадено ново заявление с рег.№ РКС25-ГР94-2392/5/21.01.2026г., едва след което е последвало връчване на отказа.

При така приетата фактическа обстановка, съдът прави своите правни изводи :

Жалбата е допустима като подадена в законоустановения срок, от активно легитимирани лица с правен интерес да оспорват, насочена срещу административен акт, подлежащ на съдебен контрол. В тази връзка не се споделят доводите на ответника в съпроводителното писмо, където се твърди, че жалбата е недопустима, тъй като липсва годен за обжалване акт. Видно от съдържанието му е формиран изричен отказ по заявление за изплащане на компенсация и същият съдържа всички елементи на акт по чл.7, ал.4, вр.чл.9 от Наредбата.

Разгледана по същество същата е основателна.

Отказът, предмет на съдебния контрол е издадено от материално и териториално компетентен административен орган по силата на Заповед № СОА24-РД09-455/05.01.2024г. на кмета на СО, при спазване на предписаната от закона форма по смисъла на чл.59, ал.2 от АПК, доколкото е посочен неговият издателя и неговата воля като спор между страните по тези въпроси няма. В акта изчерпателно са посочени, както правните, така и фактическите основания за издаването му, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на жалбоподателя да организира адекватно защитата си.

В хода на производството пред административния орган не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да са ограничили правото на защита на оспорващата страна или да са препятствали възможността ѝ адекватно да я организира. Съгласно трайно установената практика на Върховен административен съд, съществено е това нарушението, наличието на което да повлияе върху съдържанието на акта, т.е. ако това нарушение

не е допуснато, би се стигнало до постановяване на акт с различно съдържание, но такива твърдения в жалбата не се наведени.

Отказът обаче е издаден в противоречие с материалноправните разпоредби.

Съгласно разпоредбата на чл.119, ал.5 от Закона за здравето, държавата предоставя средства на родителите за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на деца от тримесечна възраст до 1 септември в годината, в която навършват тригодишна възраст, които: 1. не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в общински и държавни детски градини, за които детето е кандидатствало, и 2. не е предложено от общината по местоживее на детето друго равностойно място в общинска детска ясла или яслена група в общинска детска градина. Според ал.8 на с.р. условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал.5 се определят с наредба на Министерския съвет.

Въз основа на последната разпоредба, с Постановление № 206/23.10.2023г. на Министерския съвет е приета Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места, обн. ДВ, бр.90/27.10.2023г., в сила от деня на обнародването /§ 4 от Преходните и заключителните й разпоредби/.

Съгласно чл.3, ал.1 от наредбата родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите си, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, ако едновременно са изпълнени следните условия: 1. детето е кандидатствало за прием в общинска детска ясла или яслена група на общинска или държавна детска градина, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, по ред, определен от съответната община, и същото не е прието поради липса на свободни места; 2. детето не е записано в общинска детска ясла или в яслена група на общинска или държавна детска градина; 3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго място в общинска детска ясла или яслена група в общинска детска градина поради липса на свободни места във всички общински детски ясли и общински детски градини в прилежащия район; 4. родителите не получават подпомагане от държавния бюджет с изключение на месечни помощи за отглеждане на дете по чл.7, ал.1 от Закона за семейни помощи за деца или подпомагане за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение, по реда на тази наредба; 5. за отглеждане на детето не се ползва отпуск по чл.164, ал.1 от Кодекса на труда за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст.

Съгласно чл.4, ал.1 от наредбата на компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл.3 разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им, ако са допустими. Допустими разходи, които подлежат на компенсиране, според ал.2 на чл.4, са: 1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група; 2. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица.

Родителите, които желаят да получат компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършените от тях разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, подават заявление по образец съгласно приложение № 1 в общината по настоящия адрес на детето /чл.7, ал.1 от наредбата/. Общината извършва проверка за наличието на условията на чл.3 към датата на подаване на заявлението и в 14-дневен срок уведомява родителите, които имат

право да получат компенсирание на разходите /ал.3 на с.р./. Когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава мотивиран отказ за компенсирание на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс – чл.7, ал.4.

За изплащане на компенсации родителите по чл.7, ал.3 подават искане в общината по настоящия адрес на детето – чл.8, ал.1 от наредбата. С искането родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл.3, ал.1, т.4 и 5, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите - по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка. Към искането по ал.1 се прилагат документите по чл.5 или 6, удостоверяващи извършените от родителите разходи за периода, за който се иска компенсирание. Съгласно чл.8, ал.4 от наредбата, договорът за отглеждане, възпитание и обучение, както и копие от документите, удостоверяващи спазването на изискванията по чл.4, ал.3 за физическото лице, страна по договора, се прилагат само към първото искане за изплащане, а за следващите периоди - само ако са настъпили промени.

Според разписаното в чл.9 от наредбата, общината проверява дали са налице изискванията на чл.3, ал.1, т.1, 2 и 3, извършва проверка на подадените документи за изпълнение на изискванията на чл.3, ал.1, т.4 и 5 и на чл.5 и 6 и на допустимостта на разходите. Съгласно ал.2 на посочената разпоредба кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи.

Видно от приложените по делото писмени доказателства, в това число и писмото, с което се предлага преразглеждане на случая, цитираните в акта документи са били налични, но не са регистрирани в системата. Това обаче не може да се вмени във вина на заявителя, тъй като не става ясно причината поради която не е генериран номер, което може да се дължи на всякакви причини, в това число и технически. По тези съображения, ако се твърди непредставяне на изискуемите документи, то трябва в писмения отказ за удовлетворяване на искането да бъде изрично посочено защо приложените документи не удовлетворяват нормативните изисквания или че е налице технически проблем, поради който файловете не могат да бъдат отворени, но не и да се твърди, че такива липсват. Задължение на административния орган е при постановяване на отказ за издаване на административен акт или за извършване на административна услуга, да посочи точно и ясно конкретните причини за това, тъй като излагането на мотиви е гаранция за защита на правата на адресата на акта. Без посочването на причините, довели до постановяване на отказа адресатът на акта не би могъл да упражни правата си, тъй като няма да знае срещу какво да се защитава.

В този смисъл изложените в оспорения акт мотиви са непълни, като предвид липсата на конкретика в горния контекст, по същество е налице пълна липса на мотиви. Посоченото нарушение, както се посочи е съществено, тъй като при неизяснена фактическа обстановка решаващият орган е приел, че са налице материалноправните основания за отказ по искането на жалбоподателя, а липсата на мотиви е пречка да се провери дали това е така.

Предвид изхода на делото и на основание чл.143, ал.1 от АПК, на оспорващата страна следва да се присъдят сторените по делото разноски в размер на 305,11 евро, от които сумата от 300евро. адвокатско възнаграждение и 5,11 евро държавна такса, своевременно поискани до приключване на устните състезания и доказани със списък по чл.80 от ГПК.

Водим от горното Административен съд София-град, II-ро отделение, 28-ми състав

Р Е Ш И

ОТМЕНЯ по жалбата на К. И. И.-Г. отказ на кмета на район „К. село“-Столична община, обективиран в писмо с рег.№ РКС25-ГР942392/3/19.11.2025г.

ВРЪЩА делото във вид на преписка на административния орган за ново произнасяне съгласно съдържащите се в мотивите на настоящия съдебен акт указания по тълкуването и прилагането на закона в едномесечен срок от получаване на преписката.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на К. И. И.-Г., с ЕГН [ЕГН] сумата от 305,11евро разноски

Решението подлежи на обжалване от страните пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му.

Препис от решението да се връчи на страните на основание чл.138 от АПК.

СЪДИЯ